

Selmeczbányai Híradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Egyes szám ára 10 krajczár.	

Felolvasó szerkesztő:

VÖRÖS FERENCZ.

Kiadók:

JOERGES AGOST özv. és Fia.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőre, az anyagi rész pedig a kiadókra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETESEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezenül minden megkezdett 100 szónál 50 krral több.

Magánhirdetések megállapodás szerint számíttatnak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Kéziratok nem adtnak vissza.

Egy 48-as halála.

Halmak, halmak,
Egyre halmak
Színe, lángja
A magyarnak,

s ha rövid évtized múlva a hazában csak százkra száll le a függetlenség harcosságainak száma, városunkban, a hol a Beniczky-csapatnak fészke vala, őt újjunkon is megszámlálhatjuk honvédeinket.

Kit e napokban közöttünk a halál dermesztő keze érintett s hirtelen kiszakított körünkől: Ollik Pál, nem a esataterén szolgálta hazáját, hanem a zöld asztalnál, gyűlésteremben, nyílt piacon, s istenházában hirdette ama válságos időben a magyar haza szeretetét.

A büntetés, mit rámerétek, szigorú volt, nem kevesebb, mint kötél általi halál.

Bűnét s büntetését egyébiránt egy egykorú hírlap: a „Magyar Hírlap“ 1850. évi márczius hó 22-én megjelent 109-ik számának hivatalos része így mondja el:

„Ollik Pál magyarországi, hontmegyei, bakabányai születésű, 32 éves, evang., nőtlen, törvényesen megállapított tényállás mellett bevallván és rája bizonyulván, hogy mint Bakabánya város bírójá 1848. évi október és december és 1849. évi január havában több határozatokhoz, melyek a császári seregek elleni ellenállást célozták, mint előfűl be-

egyezését adta, a császári felhívások közzétételét rosszakaratú szándokkal megakadályozta s habár a császári seregek első bevonulásakor, mint a forradalmi párthoz tartozó m. é. január végén befogatván, törvényes vizsgálat alá vonatott, visszavonulásukkor ismét önkényt a város bírói hivatalát elfoglalta s egész a forradalom végéig ennek elvei szerint viselte, különösen egy a királynak trónjától felségsértő megfosztás okait tárgyazó röpiratot osztott ki a nép között s ezt fenyegetések közt keresztres háborúra hívta föl; kaszák, lándzsák elkészítését a fölkelők fegyverzésére elrendelte, a felségsértő függetlenségi innepélyre egy programot szerkesztett és azt a lehető pompával megtartotta, a közönséget egy a törvénytelen kormányznak benyújtandó hódolati nyilatkozat készítésére készítette, s általában a forradalom részére igen veszélyes tevékenységet fejtett ki: ezek következtében haditörvényileg felségsértés bűnével terheltnek nyilatkozatván ki, a hadi törvény 5-ik cikke szerint vagyonának a forradalom által okozott károk megtérítésére elkobzásával, kötéltálati halálra ítéltetett.

Táborszernagy b. Haynau ő exc. ezen ítéletet törvény útján megerősített, kegyelem útján azonban a halálos büntetést 15 évi szénmunkára néhez vásban enyhíté, mely szerint ezen ítélet f. hó 18-án kihirdettetvén, végrehajtása elrendeltetett.“

Az 50-es évek vége felé az uralkodó házat

Kövesdy gróf, a házigazda hasztalan kísérlette meg vendégének, Redern Otó porosz grófnak bebizonyítani, hogy egy ilyen „lökítő“-ben — a mint Redern magát kifejezi — bizony sokszor több nemeslelkűség van, mint akárhany négyolvas hintóban büszkélkedő úri emberben. A társaság hölgyei, Ilka grófnő, a házi asszony s annak nővere Liza comtesse is bizonyították ezt, s Sztimáry úr is — Kövesdy szomszédja — helybenhagyólag bölintett fejével.

— De, bocsássanak meg hölgyeim s uraim, kezdé Redern: önké a dolgot egészen hamis szempontból fogják fel! Önök ez emberekkel igen enyhén bánnak, gánc keztyüvel nyúlnak hozzájuk, a helyett, hogy revolverrel álljanak elébük . . .

— Nő, kedves barátom, azt hagyjuk el, nevetett Kövesdy. A revolverre éppen semmi szükség. Ha az ember érti a módját, alig félhet tőlük.

— Ilja, lassa Ön, „féni“ — bátorság itt a fődolog . . .
— Pardon, kedves gróf, én még ritkán féltem, vagy talán sohasem — azért van is bátorságom azon urakkal revolver nélkül is szóba állani, — mondá Kövesdy kissé sőtörőve; de meg kell vallanom, nem szeretnék velük összetűzni, mert akkor következő nap vagy a legközelebbi körtefán függenek vagy legalább is fölgyújtának mindenemet.

— De mégis szeretném, ha egyszer személyesen —
— Az könnyen megeshetik, vélekedék a háziasszony. Ha a véletlen akarja, még kapunk látogatást, a míg Ön itt lesz, gróf.

— Ah, valóban, mondá Kövesdy, — Gyuri — ép egy hónapja hogy itt volt, ma vagy holnap megint az ő napja lesz. Épen a propos-ra jönne!

A társalgást félbeszakítá az ispan helyébe, a ki a háziurnak valamit sügött. „Pompás“, nevetett a gróf és sajtáságos mosolylyal távozott. Végre, — pár pillanatyú kínos esend után kinyílt az ajtó s belepött Kövesdy gróf, mögötte kissé zavarodottan a hírdeti Sarányi Gyuri, barna arcú, fénylő fekete hajt s vil-

ért családi öröm számos börtönbe is örömet vitt, melyre kinyíltak a czellák ajtai, s visszaadott az apa a gyermeknek, a férj a gyászoló hitvesnek.

A kegyelem szava felnyitá Ollik Pál börtönének zárat is, és az a vasra vert rab azt tüzeni a legmagasabb helyre: „igazságot kérek és nem kegyelmet.“

És ő a kegyelmet igazságként élvezte; sajnos, hogy a multnak szenvedéseit meg nem történtekek nem lehetett változtatni.

Nem ilyenek vallják-e a koszorús költő ama tanát:

Ha férfi vagy, légy férfi
Legyen elved s hited,
És ezt kimond, ha mindjárt
Vérredél fizeted.

Közjök tartozott elhunyó polgártársunk is, kinek meghatóan, nagy részvéttel adta meg városunk közönsége a végtisztességet.

Meghatóbb, nagyobb lett volna azonban a részvét, ha ott lobog a gyászmenetben a 48-as honvédek zászlaja, ha csak egy elrongyolott vászondarab alakjában is, és utána néhány görnyedt régi honvéd igyekezne lépést tartani a felvonuló gyászmenettel

Nagy mulasztása az a jelennek, hogy honvédeink még mindig nélkülözik a „48-asok egyesülete“ szervezetét.

Manapság már csak két helyen találkoznak városunkban a régi honvéd névvel: a hodrusi

lámlo szemű férfi. Öltözte a lobogó betyárruha, tisztán és gondosan tartva. Csak jobb ingujja van kissé elcsenesedve s karja vaskötekekbe burkolva.

Mindnyáján felugrátt: csak Sztimáry úr szitta nyugodtan tovább a csibujtát.

— Barátom Sarányi Gyuri, szakítá félbe a esendet Kövesdy: Redern gróf.

Egész szabályszerű bemutatás volt ez. Redern kissé megütődött, midőn Gyuri megbajtá magát s mondá:

— Már tegnap volt szerencsém, — messziről. Gróf úr egy foglyot szárnyalt, nem kaphattam meg. Különbben ide hoztam volna.

— Hát Gyuri, mi újós? kérdé Kövesdy.

— Semmi, nagyságos gróf úr, vagy legalább is nem sok; Soronyában tűz volt. A malom földig égett.

— Hisz Önök jobb karja egészen megégett, — figyelmezteté őt a háziasszony.

— Igen, Nagyságos grófné, oltani segítettem. Kijő erre a molárné — az ura már hónapok óta távol van — s szívességagatón jajgat, hogy kis csecsemője fenn van az égő kamrában — hát kissé megégettem magam. Sebaj, több is veszett Mohácsnál!

— S a gyermek?

— Hal! Ittennek, meg jókor kiragadtam.

— Bravó!

Redern is beszedbe akart elegendni:

— Engedje meg, kedves Sarányi úr —

— Kérem alázattal gróf úr, szólítson csak Gyurinak; a másik nevetem csak akkor hallom, ha a szolgabíró előtt állok. A molárnak különben adása is voltam, két pejlóvát vittem vel el! De, — nagyságos grófné, oly száraz a torkom a füsttől, — mosolygott Gyuri.

— Már gondoskodtam róla Gyuri, mondá szívvelyesen Kövesdy grófné. De egy kérosem van Önhez: egy esardási a vendégünk kedvéért: úgy e megteszi? Én zongorázom hozzá.

TÁRCZA.

Achmed dalai.

Mint zeng a bokorban a kis esalogany —
Mint készíti dalra szerelmé!
Oh jer le, simulj kebelemlre, leány!
Az edeni hangra figyelve.

Hallgasd zokogó dala bús panaszát —
Vágyát epedése kitarja,
S mily fájdalom árad a kis szíven át,
Hogy nincs vele, nem jön a párja!

Zokogj solajommal együtt esalogany!
Kettőnkét emészt meg a bánat.
Ne hagyj csepdeni, jóvel, deli lány!
Hisz meghalok érted, utánad.

Büblül szavát hallottad-e Vágyva dalol, vágyva dalol
Mikor pártját várja?! De nem jön a párja;
Oly epedve hangzik akkor Várja forró szerelmével —
Szép dalának árja. Behliába várja!

Hő szerelmét hangba öntve Bús dalában szerteomlik
Pártját várva várja — Bánatának árja —
Vágy a dala — és elmarad Vesztett pártját, bár hiába,
Hajh! oly soká várja! Haláláig várja.

Gyuri, a „futóbetyár.“

Thea mellett ültek a zsitobhi kastélyban. Kinn dühöngött az égi háború; harsogva szakadt a zápor s verdeste az ablakokat. Ép a meghusított fogolyvadászatról volt szó, aztán a vadorzokról s végül a „szegény legények“-re — a pusztá futó betyárjaira — tért át a beszéd.

völgében az esetek fejében, és a formahiba miatt visszavetett kérvények aláírásában. Hogy éppen ő nekik kell a „forma dat esse rei” régi közmondás keserű igazságáról meggyőződniek!

Megengedem, hogy a hangoztatott honvédegyet életbeléptetésével a magyar nyelv terjedésének nem tennék szolgálatot, de erős a hittem, hogy a magyar érzület növelésének annál többet: mert városunknak tizeret meghaladó főt ajkú bányásznepe fényesen bebizonyítja látna azt, hogy a 48-asság, mely egyértelmű a magyarsággal: nem szegényen, nem bűn többé, hanem érdem és erény, mely társadalomnak és trónnak egyaránt jutalmára számíthat.

A vízvezeték kérdéséhez.

Városi törvényhatóságunk e hó 10-én tartott közgyűlésén Dr. Tóth Imre bányaker. főorvos, biz. tag következő javaslatot terjesztett elő, illetve adott elő:

Minden művelt ember előtt eléggé ismeretesek azok a nagy vívmányok, melyeket legújabb időben a természettudományok és a tökéletesedett göresz alkalmazásával az orvosi tudomány elért; ismeretes, hogy a betegségek okainak meg- és fölismerésében szembeállító haladások történtek és hogy a kórbúvárlat és az egészségtan az utolsó időben számos útikalauzot dolgoztak kiderített, s ma már nemcsak reményleni, de biztosan számítani lehet, mert helyes úton halad, hogy rövid idő múlva egyrészen a betegségek elhárítása, másrészt azok gyógyítása körül ma még álljék, alig áttekinthető eredményeket fog elérni.

Tudjuk ma, hogy az ivó víz döntő befolyást gyakorol nemcsak egészségünk, hanem életünkre is; tudjuk ma azt, hogy számos ragályos betegség az ivóvíz által terjed, tudjuk továbbá azt, hogy szerves vegyületek fertőző ivóvíz heveny vagy idült gyomor és bélhurut okoz és tart fenn, az emésztés és táplálkozást gyengítvén, s hogy az ilyen betegségekben szenvedő más betegségekre sokkal hajlamosabb, mint a teljesen egészséges, de tovább menve azt is tudjuk, hogy nemcsak az ivóvíz, de a tisztogatásra, tehát mosás, fürdés, mosás, mosogatás, stülás stb.-re használt tisztátalan víz is ártalmas egészségünkre.

A vízvezetékekkel ellátott városok halálozási statisztikája bebiztosította, hogy a tiszta és egészséges víz egyik legényegesebb faktora volt a közegészség javulásának, hogy a jó és tiszta vizet élvező városokban a typhus elűnt, s más egyéb ragályos betegségek is kevesbedtek stb., s hogy a betegedés és halálozási százalékok alacsonyok.

Az említett dolgok, tapasztalati tények, példákat

S felhangzott az a vad, szenvedélyes dallam, a pezsgő még sötétebbre festette Gyuri barna orrát s a puszták szabad, de üldözött fia súlyos eszmáival veri a taktust — eleinte lassan, félénken, aztán egy fordulat s lovagias meghajlás Liza comtesse előtt.

Redern szótlanul áll. Kövesdy grófné mosolyog a zongora mellől s Liza grófnő, lehetséges-e? — a büszke Liza comtesse int fejével, feláll — egy szenvedélyes, újjongó kiáltás, a sarkantyú peng s aztán fordúl és kering a szép pár, míg majdnem alétan megállanak.

— Bravo! bravo! hangzik minden oldalról. Még Redern is tapsol — majdnem féltékeny arra a „ló-kötő”-re. Csak Sztimáry úr hallgat.

— Mi bánt téged, Sándor? kérdi Kövesdy.

— Haragszom Gyurira, felelt ez.

— Rám, nagyságos úr?

— Igen, Gyuri. — a fakóm, kedvencez paripám...

— Igen, a fakó, nagyságos úr — s Gyuri fejét vakarja, — az, az, az angol, úgy-e bár? Talán valami baja történt?

— Gyuri, semmi komédiát! Emlék volt egy megboldogult barátomtól.

— Nagyságos úr, a ló holnap a métecki istállóban lesz!

— Hallja Ön, tisztelt Gyuri, mondá Redern, Ön tökéletes gentleman!

Ezzel egy tizes bankót nyomott a markába.

— Megenged-e nagyságos grófné egy szivart? fordúl Gyuri a háziasszonyhoz, aztán feláll, összecsaparja a tizest, a legközelebbi gyertyához tartja s a világ legközönbösebb arcával szivarra gyújt vele.

Kövesdy jóízűen nevet s Gyuri halkán sug neki valamit:

— Nagyságos gróf úr, kérem átossággal, küldjön valakit Balassára a pandurok után

— De Gyuri —

— Mért ne? Tizenegy órára Soronyában kell lennem. Most fél tizen — húsz perc alatt beér a fiú,

is sorolhatnék fel, de ez nagyon messze vezetne, s az idő rövidségével számolni kell.

Ismeretes előttünk, hogy Selmezbánya város lakói között igen nagy a halandóság, hogy itt évente 1000 lakos között elhal 40, s hogy a város nem születések által, hanem inkább bevándorlás által szaporodik. Ismeretes, hogy városunkban az év száraz szakában, évenként rendszeren kétszer nyáron és telén is nagy szükség van, s hogy gyakori itt az ivóvíz okozta heveny gyomor és bélhurut. Ezekről mult évben a természettudományi társulat május havi ülésén tartott előadásomban szollottam. Selmezbányán jó vízvezeték behozatala már eléggé indokolt azon körülmény által is, hogy az év nemely szakában egyszer, sőt kétszer sines elegendő víz, ha a víz fertőzöttségét tekintetbe se vesszük. Tudjuk ezt jól mindnyájan és érezzük ennek fontosságát és súlyosságát.

Selmezbánya helyrajzi fekvésénél fogva egyike volna felső Magyarország városainak, mely hivatta van a nyári melegből hónapokban a főváros és az álföld lakosainak climaticus gyógyhelyül és tartózkodásul szolgálni, magas fekvése, kellemes időjárása, bájoló és számos kirándulásra méltó környéke, közlekedése, mind arra van hivatta, hogy az ezt szükségülk által szórakozás és idülés végett felkerestessék; azonban hogyan jöjjön ide egy fővárosi lakos vagy vidéki is, ha itt a legényegesebb tényezőt a jó és elegendő vizet nem találja, ha a helyett, hogy megrongált egészségét helyreállítaná, a rossz ivóvízzel azt még gyengíti? A climaticus tartózkodás városunknak számottevő jövedelmi forrása lehetne!

Midőn az ivóvíz, illetőleg a vizellátás kérdése napi rendre került, nem szabad megfeledkeznünk más egyéb fontos városi szükségletéről sem, így a városnak mielőbb kell rendezni tarthatatlan kórházi ügyét, a belváros elemi fiúiskoláját, égető szűkség egy belvárosi léányiskola felépítése, nemkülönben a városi vízvezeték.

Évek óta vajdó kérdések ezek, anélkül, hogy megoldásuk felé egyetlen lépés történték. Nem ezéja mai felszólamlásomnak mind eme rendkívül fontos feladatok részleges tárgyalásába bocsátkozni, csupán ezen kérdések között, melyik a legfontosabb, — fogom tárgyalni.

A városi kórház tarthatatlan állapot, szerény véleményem szerint azon leghelyesebben akár egyenlőre csak ideiglenesen is akként segíthető, hogy a most megüresedett kórház épületben fog elhelyeztetni, az épület elég tágas, szép termekkel bir, s betegek kezelésére kevés módosítással alkalmas; mint tudom a törvényszék idejövetele előtt ott volt elhelyezve.

Az iskolák ügye szintén rendkívül fontos, a fiatal nemzedék kiművelése és egészsége szenved általa, de meggyőződésem szerint ezen kérdések között első és legfontosabb a vízvezeték, melyben emiatt mindnyájan állandóan szenvedünk, ennek hátrányát az egész lakosság aprajra, nagyja naponta érezi.

húsz perc kell, hogy a pandur urak lóra üljenek s húsz perc alatt ideérnek. Epen jókor érkezem, ha fél tizenegykor távozom innen; s a gróf úr megtette kötelességét. Különben ez lesz utolsó utam az Ön fakóján, Sztimáry úr!

— No, a mint akarod!

És gróf Kövesdy parancsot ad, menjének a pandurok után.

— De időt hagyni, teszi Gyuri halkán hozzá.

— Gyuri, valamit énekelni... kéri Liza comtesse, azt a „fchér rózsá”ról, — én kísérem a zongorán.

A szegény fiézkó elpirul, — a menyire napégetté orozál engedlik, — aztán rakedli ezt a melancolicus dalt:

Pusztá szőlín árva eszperkerőzsa...

Fehér bimbót szakítottam róla,

Úgy szeretem — mint madár az ágat —

Ezt az árva, szerény virágszálat.

Árva vagyok, árva lón a lelkeim,

A móta futóbettyár lettem...

Fáradt fejem ninesen hova hajtsam:

Apám, anyám síjtó átka rajtam.

Hogyha rám hull fekete föld terhe.

S lelkeim örök nyugodalmat lelte,

Akkor rózsám, még csak arra körlek:

A síromra eszperkerőzést tégy le!

Minden művészet nélkül dalol, de oly mélyen szomorún s oly szenvedélyesen, hogy minden szív megindul rajta.

— Még egyszer, kéri halkán a grófnő.

S újra éneklük, megint oly szomorún, mintha jóslat volna — de újjongó „eljen”-nel végzi s kérelem nélkül esdárásra viszi Liza grófnőt.

A jó ivó- és használati víz az általános közegészséget fogja jobbítani, a betegedés és halálozás gyakoriságát fogja alacsonyítani és a vagyonbiztonságot emeli, szóval az általános egészségi állapot fog javulni, s így a vizellátás kérdése, mint általános közérdek, a legfontosabb és legelső megoldandó kérdés a város életében.

Az általános vízvezeték behozatala meg fogja szüntetni azon tarthatatlan és igaztalan helyzetet, melyben Selmezbánya városának a nem a főüzében lakó polgárok leledzik! a fűtőza lakója használati- és ivóvízzel olyannal milyennel bőven el van látva, sőt mint tudjuk több házban állandó esorgó is van, s a melléküzeték lakója a vízhez vizszükség idején alig fér, sőt a közutaktól elűttatik; pedig a városi vízvezeték közvagyont képez, ahhoz minden polgárnak egyenlő joga van; mert a városi közterheket egyenletesen viseli!

Ha mindeme felsorolt okok nem volnának eléggé döntők arra, hogy az általános vízvezeték ezelszerű és szükséges voltát indokolják; megköveteli a vagyon és életbiztosítása tüzeveszély esetében. Ha nyári vizszükség idején tüzeveszély támad, deazára lelkes, ügybuzgó tűzoltók számtalanszor tapasztalt odaadó fáradsággal önfeláldozásának akár az egész város is leghet; mert nines a kezdődő tűz eloltására elegendő víz, pedig tudjuk jól, hogy kezdetben a tűzet aránylag kevés fáradság és bő mennyiségű vízzel elfojthatni, de hol van ilyenkor elég víz, az egész fűtőza hosszában nines 3-4 m.³, a vízvezeték útjára elzáratik, a kutak pedig mélyek és irtsek!

Ha a bősé elemet támadásában nem vagyunk képesek elfojtani, az egész város is áldozatul eshet, mennyi! nagyon és esetleg emberélet is pusztulhat el! Nem nagyitok, midőn azt mondom, ha nem több, mindenestre annyi érték, mennyibe a vízvezeték kerülne.

A vízvezeték megalkotásának két akadályja van, először az állítattik, hogy nines viz, másodsor hogy nines pénz.

Az első akadályra nyugodt lelküismerettel mondatom, hogy víz volna elég és jó minőségű is, mint azt később kimutatni lesz szerencsem, a második akadályt is elhárítjuk, ha egy kevés támogató jóakarattal találkozni leszek szerencsés.

Tekintünk elsőben is a második akadályt, a pénz kérdést. Egy helyesen berendezett vízvezeték, mint az általam beuyjtandó tervezet és költségvetés mutatja, körülbelül 80,000 frta volna szükség, ennek évi 4% kamataja 4800 frt, ha a város 40 évi törlesztésre veszik kölcsönt, akkor kamat és tőketörlesztés ezimén 4800 frtot kellene kiadni, továbbá a vízvezeték fenntartása is kerülne évente átlag 2-300 forintba.

Ha a vízvezeték berendeztetik, a lakosság nagy előnyben részesül egészségének megóvása és vagyonbiztosítás tekintetében; tehát méltányos, szükséges, hogy ezen előnyért fizessen is, s így a vízvezeték ezimén az államadót pótlékkal meg lehetne terhelni. Vagy külön

— Nagyságos grófnő... szól Gyuri köröleg — s a háziasszony felváltja nyóvérét s tovább járása a zongorán a dallamot s újra tánczol a „futó bettyár” a szép comtesse-sel s szemé sugárzik a bájos tánczosnőre.

S újra peng a sarkantyú, lebben a ruha — de hirtelen megáll a legsebesebb lejtés közben, — a dallam elnémül: a nyitott ablakon át a robogó paripák dübörgése hangzik.

— Korán, korán, mormolja Gyuri, kár!

Aztán nyugodtan mondja:

— Nagyságos bölgyeim s uraim, most Soronyába megyek.

Senki sem tartóztatja, aggódva s némán tekintenek Gyurira, a ki mélyen bókol s aztán „a nagyságos gróf úr engedelmével” egy vadásztört veszen le a falról.

Nyugodtan indul az ajtó felé, — késő már, — az ajtó nyílik s belép rajta egy pandur, mögötte — a soronyai molnár.

— Ez a közsömét, kutya! Megfizetik érte!

S mielőtt valaki megakadályozhatta volna, az ablakpárkányon áll Gyuri, — egy kiáltás Liza grófnő ajkairól s emeletnyi magasságról leugrik a kastély kertjébe.

Nehéz zuhanás, lövés dördül s aztán halottai esőnd lesz.

— Nézzünk le, mondá a molnár fojtott hangon.

S egyedül marad a társaság. Senki sem gondol a lefekvésre. Beszélnek Gyuriról s a pandurok korai megjelenségéről. Csak Liza grófnő néz merőn maga elé s hallgat.

— A molnár vezette ide, a gazdizkó! mondá Redern.

— Nos, Redern, hol az előbbi szigorúságod? — próbál Kövesdy tréfálni, — de hangja oly fojtott, oly erőltetett.

— Ha Isten akarja: megmenekült! szolt Sztimáry, szerencsére a fakóm jár alatta!

vizidót kell behozni és a fogyasztást is megadóztatni továbbá azon lakosok még külön díjat fizetnek, kik a vizet házukba beviszik. Ezen ezimen is bejőne valami, véleményem szerint első időben kevés, csak később több, ha a lakosság a vezetést a városi közművelő megismeri és megszereli. Némely kiadást is külön közjövődelmekből is kellene pótolni. Engedjek meg, hogy pár szóval a városi gazdálkodást is elbírást alá vegyék!

Túdválok dolog, hogy városunk bányászatainak felvirágztatására 8—10 év alatt vagy 50,000 forintot adott ki, mely pénz állítólag idők múltán dúsán megtértélne; de fájdalom arra egyelőre semmi kilátás sincs. Ha ez a pénz megtakarított vagyon lett volna, meg hagyján, de mint kölcsönvett pénz súlyosan nehezedik a város lakóinak vállaira.

Selmezbányának, mint bányavárosnak erkölcsi kötelessége, hogy bányát műveljen, azonban helyesebb gazdálkodást, s megszerelést kell a folytonos veszteséggel járó bányászattal életbeléptetni, legyen a város képviselő testületének ertele és elhatározása azt mondani és meg is tenni, hogy eddig és nem tovább! Eddig minden megkívántató befektetés megtörtént, tehát a költséget meg kell szorítani még a bányaművelés korlátozásával is, ha a banya jövedelmet nem képes adni, akkor legalább kész tőkét ne fogyasztson, akként kell a bányaműveletet berendezni, hogy saját költségeit fedezze.

Mihelyt Selmezbánya város képviselő testülete ezen fontos lépésre magát elhatározza, már nagy lépést tesz a kibontakozás felé, fináncziát képes rendezni, s évente képes költségében néhány ezer forintnyi megtakarítást biztosítani, melyet sokkal hasznosabban fektethet be, közegészségi és közművelődési vállalatokba.

Oly kellemetlen körülményt említettem, mely nemcsak a várost súlyosan nyomja, de mindnyájunk, sőt utóaink keblére is lidércnyomással nehezedik, mindnyájunk érezzük a súlyos bajt, de a nélkül, hogy bátorságunk volna ez ügyben nyilvánosan szólnani. A szakférfiak a legszebb reményekkel keesgetnek évek óta, biztos jövedelmek és megtakarítások lettek kilátásba helyezve, de ezek valósulása mikor történik vagy egyáltalán történik-e? A jövő tükta.

Elgöttünk áll a jó példa, a magas kincstár helybeli bányászata, hol rövid idő alatt a helyes mederbe terelt kezelés és a túlkidás megszorítása a nagy deficitet csaknem teljesen lepasszította, s reményleni lehet, hogy rövid idő múlva jövedelmet is teremt.

Tekintsük ezek után a második akadályt az állítólagos vízhányt.

Mult év tavaszán a helybeli gyógyászati és természetudományi egylet szakülésein tartottam egy előadást a „Selmezbányai vízvezeték kérdéséhez higiénikai szempontból,” mely értekezést ki is nyomattam és az egylet tagjai között kiosztottam. Ezen előadásban higiénikai szempontból bíráltam meg azon vízvezeteki tervezetet, mely a városi tavak szűrt vizére volt basi-

Elmúltik egy óra: aggódva várnak valamire. Mindenik ugyan azt gondolja, s mindenik titkolja: vajjon mi lett Gyuriból?

Kopognak az ajtón.

Mindenki felriad.

— A fiú lesz, a kít Balassára küldtem. — véli Kövesdy. Szabad!

S belép Gyuri, halottlálványan, kalapját baljával a szívéhez szorítva, — jobbájában a tör.

— Gyuri, mi bajod? Mint nézsz ki?

— Nagyságos gróf úr, mint az, kinek már egy órája golyó ül a szíve felett s kinek egy órája, hogy gyilkosság terheli lelkét — nagyságos gróf úr — temetesse el a molnárt becsülettel — nem tudta, hogy gyermekét megmentettem, — csak pajlovára gondolt, — de — a halál erősebb nálammál, — a parkban, a nagy tölgyfa alatt fekszik — s engem embeirem temessenek el, — még — csak meg akartam köszönni — a mai estét, — köszönni — Liza grófnőnek — oly szép — a fehér róza —

S ezzel összerogy.

* * *

S megint este lett.

A szivatar elállt s a pusztai nap vérpírosan ha nyatlik alá a távol láthatáron.

Négy férfi viszen egy koporsót, négy marczona, napbarnított alak, rengő fokossal keztkben, — kivi szik a szegény Gyurit — komor esend és nyugalom környezőiket — s halkan zenéik hallott dalát elbűnnyt bajtársuknak

S megint este lett —

A szibólyi erdőben, a „futó betyár” sirján koszorú fektűt, csipkerózsából, fehér rózsából

rozva. Azon előadásomban ajánlatba hoztam, hogy a város tulajdonát képező Paradicsomhegy a Tepli-patak-tól és az Ottergrundi tótal kezdve, nemkülönben a Sobó-hegy drainezessék, a draines viz a természetes forrásokkal egyesítve ezementes víztartóba gyűjtessek meg és erre csököljön a zártrendszerű vízvezeték.

Ismeretes, hogy Selmezbányai városában az évenkénti csapadék mennyisége igen nagy, az 33 évi átlag szerint 858,2 mm-t teszen ki, az utolsó 11 év alatt 754,0-tól 1009,03 mm. között ingadozik, de 800 mm-en alul csak kétszer volt, a többi években a középértéket nagyon megközelítette, sőt gyakran meghaladta. Tudjuk tapasztalásból, hogy a csapadék fele része a talaj feletti elfoly s így az felfogható, azonban ha biztosan akarunk számítani az évi csapadéknak csak $\frac{1}{2}$ -dere számítottunk s így Selmezbányán 214,5 mm. az a csapadék mennyiség, melyet helyes drainezéssel meggyűjtteni biztosan képesek leszünk.

A Paradicsom és Sobó-hegyek szomszédos területén 1—1,5 millió m²-nyi terület áll rendelkezésünkre, hol az évi csapadékok drainel gyűjtjeni lehet, ezen területen évente 214—321,000 m³ vizet vagyunk képesek összegyűjtteni, ebből az év minden napjára esik 586—879 m³, tehát a szükségelt vízmennyiségnek, mint alább látni fogjuk a kétszerese, háromszorosa, azért első berendezéskor elegendő lesz 1 millió m² területet drainezni, mert innét is elegendő vizet, naponként 586 m³ kaphatunk.

Ezen időszaki drain forrásokon kívül van a városnak 3 állandó s elég bővizű forrása, a Szt.-János, Netzpál, Mórta, melyekről ismeretes, hogy a legnagyobb vízzükségben naponta 43,2 m³ vizet szolgáltatnak. (1887., 1888., 1889-iki években a mérések alkalmával a legkevesebb mennyiség.) Ezen források vize nedves és kevesebb meleg hónapokban 2—3-szor annyira is tehető, de erről direct mérések hiányoznak.

(Egy sajátságos körülményt kénytelen vagyok kiemelni: eddig itt a vizeket, illetőleg forrásokat mindig csak nyáron, a legnagyobb szárazság idején keresték és mertek, vízbőség idején azokat senki figyelemre nem melltatta, s így mennyi vizünk van az egész év alatt, nem tudjuk.)

Telát úgy az állandó források, valamint a drain vezeték is az évszakok és időjárás szerint több vagy kevesebb vizet fognak szolgáltatni, mely vízmennyiség a nedves időjárás alkalmával igen sok, a száraz időjárás alkalmával pedig elégtelen lesz.

Ebből önkényű következik, hogy bő viz alkalmával a fölbesz alkalmas helyen meg kell gyűjtteni és a szűk víz idejére eltartani. Ezt helyesen csak ezementes és teljesen zárt víztartóban tehetjük, minden beszennyezéstől megóvni, s így utánozva a természetes forrásokat. Tekintsük mekkorának kell lenni azon víztartóknak, hogy a szükségletnek megfeleljen?

A belváros azon lakóit, kik a vízvezeték jöteleményeit élvezni fogják legfőleg 7000-re vehetjük, így 50 literre tevé a napi szükségletet, naponta 350 m³ vizre volna szükség, tehát mint látjuk ez 214,000 m³ évi összegyűjtendő vízmennyiségből bőven kitélik. A meleg és száraz nyári 3 hónapban, július, augusztus, szeptemberben az átlagos évi csapadék kites 233,3 mm, ennek $\frac{1}{2}$ -dát véve mint olyant, melyet drainel összegyűjtjeni lehetséges, tehát 26,6 mm., ez adna ezen három hónapban 26,600 m³ vizet s így minden napra 295,5 m³. A föntebb említett 3 forrás viz mennyiségét 3 hónapban keresztül átlagosan $\frac{1}{2}$ részrel többre tehetjük s így az 53,2 m³ volna, tehát ezen hónapok minden napjára 548,7 m³ viz esnék, tehát csak 1,3 m³-rel kevesebb mint a kötelező mennyiség.

Azonban az időjárás rendkívüli szélsőséggel is kell számolnunk, egyik másik évben víztartó nélkül is kilehetne jönni, midőn a csapadékok bővek és egyenletesen vannak elosztva, vagy legfőleg 500 m²-es víztartóra volna csak szükség.

Más számításat kell tennünk. Oly víztartóra van szükségünk, mely telve legyen július 1-én és szeptember hó végeig esetleg kétszer megtelje, képes legyen adni ezen 90 nap vízzükségletét.

A három havi vízzükséglet 31,500 m³, tehát 10,000 m³ víztartó tényleg 3 hónap alatt 30,000 m³ vizet képes volna szolgáltatni, az említett 3 forrás még adna 4781 m³; s így a rendes szükségletnél többet, ez azonban az eshetőségek miatt szükséges. A száraz és fagyos téli hónapokra is ilyen nagy víztartó elegendő vizet fog szolgáltatni.

Ha ellenben a vízfogyasztást kevesebbre tesszük, felvéve, hogy a régi fővezeték fenntartatik és mint eddig használati vizet fog szolgáltatni, ily esetben beérhetnek napi 25 liter mennyiséggel is, ekkor 5000 m³ víztartóra volna szükség. Nézzük mennyi vizre számíthatunk?

Ha felvesszük, hogy a nyári 3 hónapban a víztartó 2-szer megtelik és július elején még telve van, akkor ezen 90 napra 15,000 m³ és naponként 53,2 m³

forrásvíz jut, ebből esnek 7000 lakosnál naponta és fejenként 31 liter, ha csak a nyári 3 hónapban egyszer számítottuk e víztartó megtelését, még akkor is esik naponként 23 liter; ez pedig a legrosszabb esetben be is következhetik, de 20—23 liter viz Selmezbányán, hol sem gyár vállalat, sem nagyobb vízfogyasztást szükségűlő ipar nincs, teljesen elegendő volna, midőn a régi vezeték fenntartatik és az adná a használati víznek tetemes részét. Az év nedvesebb szakában ezen berendezés 40—50 liter vizet is képes szolgáltatni naponként és fejenként.

Ha pedig csak tisztán ivó és főző vizet akarjuk a lakosságot ellátni és kevesebbet szándékozunk költeni, és csupán megint a fővezeték látván el vízvezetékkel; ekkor 500 vagy 1000 m³ víztartóval a következő vízmennyiségre számíthatunk A Paradicsom és Sobó drainezését a kombinációba felvéve, mert a városnak a régi vezetete számára is vizre van szüksége, a fölös drain vizet a tavakban halmozván, 500 m³ víztartó a nyári 26,000 m³-es csapadékból, mint látjuk 50-szer képes megelni, de minthogy ezen 90 nap alatt csak 2—3-szor van nagyobb csapadék, mikor a draineik infúldni fognak, ezen 90 nap alatt legfőleg 4-szer vehetjük a víztartót telve, s így legfőleg 2000 m³ + napi 53,2 m³ forrásvíz állhat rendelkezésre s így 7000 lakosra naponta és fejenként 10 liter ivóvíz jutna, de ezen mennyiség leszálthatna 7—8 literre is.

1000 m³ víztartóval ennek megtelését 3 hó alatt 3-szor véve fel, 7000 lakosra naponta és fejenként 10—12 liter ivóvíz jutna. Ez a vízmennyiség, melyre mint legkevesebbre minden eshetőség között számítani lehet, mint főző és ivóvíz teljesen elegendő volna.

(Folyt. köv.)

Különfelek.

— **Kinevezés.** A Zalay Ferencz ipolysági kir. ügyész nyugalmazba lépésével megtiresedett kir. ügyész állásra Dr. Kósa Zsigmond nevezetvén ki, az igazságügyminiszterium őt rendelte ki közigazgatási bizottságunkba is rendes tagul.

— **Választás.** Városi törvényhatóságunk kebelében e hó 11-én megjelent választás eredménye a következő: Dr. Terray Lajos, Paulovics József, Berks Róbert lovag, Krausz Géza lett megválasztva biz. taggá.

— **Föllovasó estély.** A „Selmezbányai iparos ifjúsági önképző- és betegséggyógyító-egylet” folyó hó 14-én a Sembery-féle teremben szavallatokkal és énekkel egybekötött föllovasó estélyt rendez, melynek műsora a következő: 1. Megnyitó beszéd. Tartja: Ferencz Antal alelnök. 2. A franciaia ipar megteremtője. Irta s föllovasa: Vörös Ferencz. 3. Polgárszó. Garay Jánostól. Szavalja: Visnyovszky Dániel. 4. A magyar ipar fejlődésének akadályairól. Föllovasa: Frieber Mihály. 5. A vén cigány. Vörösmarty Mihálytól. Szavalja: Weisz Bernát. 6. A szocialismus és socialdemokratia. Föllovasa: Ferencz Antal. 7. Liebesbrief. 8. O du mein Wien. (Complet.) Éneklő zenekísérettel: Petrich János. Kezdete 7 órakor.

— **Polgári dal- és zenekörünk** jövő hangversenyét febr. 1-én fogja megtartani a Sembery-teremben. Az egyesület rendező bizottsága főrendűlől Ács József, városi számtisztet választotta meg. A műsor változatosnak ígérkzik, s hiszik, hogy a törekvő egyesület városunk közönségének élvezetes estét fog szerezni. Egyébirant ez ügyre alkalmilag még visszatérünk.

— **Az akad. ifj. önképzőkörének** lapunk előbbi számában jelzett matinéje kitűnően sikerült. Nagy számban művelt közönség hallgatta végig a nagy gonddal s szépen előadott beszédeket, s szavallatokat. Ez előadásra éppen, mert ily irányú kezdeményezést fontosnak tartunk még visszatérünk. Ezúttal Tereznák rovatában a felavassott tárgyak egyikét: Gyuri, a „futó betyár” 4 közzöljük.

— **Potlász.** Lapunk előbbi száma „Jótekonycélű előadás” című rovatánál tévedésből kimaradt Richter Évi k. a. neve, ki szép énekével méltó tapsokat aratott. „Az esküvő napján” ez költeményt, melyet szintén lapunk előbbi számában közzöltünk Schausek Gábor munkatársunk írta.

— **Gyermek előadás.** Az ev. nőiskola az ev. Iyeczum tanulóknak közreműködésével Händel Vilmosc őnagysága kezdeményezése és odaadó buzgalma folytán e hó 7-én d. u. órákor a szegény gyermekek karácsonyfája javára műkedvelői gyermek előadást rendeztek, a Fortuna felső termében, mely alkalommal „Tyukody Lőrincz családja Budapestben” bohózatot 4. felvonásos vígjátékot került színre a közönség érdeklődése és tetszésnyilvánításai mellett. Az ügyes Tyukody, (Wagner József) esinos felesége (Moesz Etel k. a.) gyámleányuk (Händel Vali) a kitűnő játékos Dr. Kozák (Lehoczky Miklós), a három gyönyörű kinevezési svábbó (Cseh Kornél k. a. Kachelmann Erzsé, Privyecz Ilona.)

a két finész (Semberi István, Clement Gyula) a rendőrönök (Boleman Vilmos) és inoka Sanyaró Wendel (Boleman Béla.) és a többi szereplők között Elmerle-er, mindvégig derült hangulatban tarták a közönséget, mely nem késett kaczagásával adózni a gyermekszereplőknek. Az előadás öszvevő volt, melyet gyermekekől ritkán láthatni, még kevésbé várhatni. A közönség egy élvezetes estét szerzett magának s valóban csak elismeréssel kell adózni azon igyekezetnek, melyet ez előadás létrehozása körül Händel Vilmosné öngy. kifejtett. Az a fényes erkölcsi siker, melyet a gyermekek elérték, anyagi sikerrel is társult, a menyiben a szegény gyermekek karácsonyfája javára 107 ft 10 kr. eredményezett. A jótékonycélra felül-
 zettek: Söltz Gyula 3 ft. Cseh L. 1.50, Breznik János 1 ft, Gáspárné 40 kr, Bernhart 1 ft, Wagnerné 50 kr, Gaitner Tivadar 1 ft, Balázs k. a. 50 kr, Händel V. 50 kr, Wankovics Lajos 2 ft, Kachelmann Károly 1 ft, Fodorné 1 ft, Ráthné 50 kr. Heinecz 50 kr, 4 ismeretlen 2 ft 60 kr. Fogadják a nemesszívű adakozók ez úton is szíves közreműködését a rendezőségnek. A tiszta jövedelem 95 ft 60 krt. tesz ki A felvonások alatt az ev. lyceumi zenekar mulattatta a nagyszámú közönséget szabatos játékkal, Broeken Jenő karmester vezetése mellett. Az előadás után a szereplők kedélyes táncmulatságban kerestek szórakozást a jól kiérdemült munka után. **M. Gy.**

— **A honvédség mint magyarosító.** Nagyváradon egy katonatiszt lakomán nevezetes nyilatkozatot tett Bolla Kálmán honvédezedes, dandárparancsnok, ugyanaz a jeles katona, kit nemrég mint honvédelmi miniszter-jelöltet emlegettek. Bolla — mint a Nagyváradí Hirlap írja — e lakomán egy felköszöntőben utalt arra, hogy az ott állomásozó honvédezed legénysége jobbára oláhokból áll s ennek kapcsán buzdította a tisztakat, hogy a legénységig igyekezzenek megkedvelteni a magyar nyelvet. Nem szilkséges — ugymond — a tiszteknek annyira megtanulni románul, hogy a legénységgel teljesen román nyelven értessek meg magokat. Inkább tanuljon a legénység magyarul, hisz a honvéd magyar katona. És ha a katonaködsés alatt elsajátítja a legénység a magyar nyelvet, hasznát hajtja a tisztikar a magyarság ügyének is. Feszült figyelemmel hallgatta a társaság a magas-rangu katona szavait ki a tiszték felé fordulva, azzal végezte beszédét, hogy utasításainak teljesítésénél csak né hivatkozzanak, ha valahol ellenkező nézetekkel találkoznak.

— **Koresolyázás az iskolákban.** Csáky Albin gróf közoktatástügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, mely alkullássá válik, mihelyest fagnyi kezd. A miniszter rendelte tudniillik a testi nevelés érdekeit szolgálva a koresolyázás mellett emel szót. Az összes állami tanítóképző intézetek igazgatóságához, továbbá Pozsony, Sopron, Trencsén, Zólyom, Szepes, Máramaros és Temes vármegye tanfelügyelőségéhez van intézve a rendelet, mely hangsulyozza, hogy a koresolyázás gyakorlása kívánatos, minden felsőbb intézet növendékeire nézve, főleg azért, mert helyettesíti azokat a szabadban való testgyakorlatokat, melyek télen nem tizhetők. Legszilkséesebbnek tartja a miniszter a koresolyázást a leányiskolák növendékeinek, kiknek a testi erő fejlesztésére kevés alkalmuk van. Utasítja emélfogva a miniszter a fentemlített iskolai hatóságokat, hogy a felügyeletük alatt álló iskolákban a növendékek számára jégpályát készíttessenek.

— **Nemzetvagyon.** Kereskedelmi és politikai helyzetüknél fogva a világ legnagyobb államai: Nagy-británia, Németország, Franciaország, Oroszország, Ausztria-Magyarország és az észak-amerikai Egyesült-Államok. Egy német statisztikus kiszámította, hogy e hat állam összes nemzetvagyon a körülbelül 736,820,000,000 márka és az óriási öszsz az egyes államokra következőleg oszlik fel:

Együltl-Államok	174,568,000,000 márka
Nagybritánia	173,464,000,000 "
Franciaország	143,592,000,000 "
Németország	117,612,000,000 "
Oroszország	68,536,000,000 "
Ausztria-Magyarország	59,048,000,000 "

Az észak-amerikai Egyesültl-Államok tehát e tekintetben is — mint még sok másban — az első fokot foglalják el. Mint önként érthető, teljes pontosságra e statisztika nem tarthat idényt.

— **A szines fényképezés titkát** állítólag egy japáni ember feltalálta; e szerint majd olyan fényképeket állíthatnánk elő, a melyek a papírosra adják a tárgyak természetes szinét is. Ha e műfogást a szerzőjéről nevezik el, úgy miként Daguerre után a daguerriotypiát, akkor annak ez lesz a neve: Azurizariosi-nomeszanjukanobzokibaskuntyipa. — levén az érdemes japáninak 18 szótából álló a neve.

— **Berlin lakossága.** Berlinben decz. 1-én népszámlálás volt. Ekkor állapototak meg hivatalosan a

német főváros lakosságának számát. Az eredmény az, hogy Berlinnek most 1,574,485 lakosa van. A legutóbb 1880-ban és 1885-ben végzett népszámlálás adataival a mostani eredmény összehasonlítva, azt mutatja, hogy Berlin lakossága az utóbbi tíz év alatt igen megrszaporodott. 1880-ban a lakosok száma 1,122,385 volt, 1885-ben már 1,315,287. Berlin lakossága tehát 1880 óta 452,100 lélekkel, 1885 óta pedig 250,200-al szaporodott; a legutóbbi öt év alatt tehát évenként átlag 52,000-rel növekedett a lakosság.

— **A „Vinador”** spanyol bormagykereskedésnek mai hirdetésére figyelmeltetjük t. olvasóinkat. Ezen egész directe importált külföldi borai és francia cogancajai valódiságuk és kitünő voltak miatt nagy hírré tettek szert.

Heti naptár.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protest. naptár	Izraelita naptár
14 Vasárnap	E B. Nikáz p.k. Sp. E B. Nikáz	E B. Nikáz	3 Chan vége
15 Hétfő	Valérián	Valérián	4
16 Kedd	Ösöz p.k. vt. Alp. Eiel	5 Izsák	
17 Szerda	Lázár p.k. Kánt. Lázár	6	
18 Csütörtök	Gráciazán p.k. Kogyes	7	
19 Péntek	Nemozian vt. Nentő	8	
20 Szombat	Ammon és Theofil Amon	9 Sab. Wajil	

ISTEN

legnagyobb ajándéka az egészség!

A köhöges, rekedtség és elnyálkásodás zomorú következményeitől csak egy szer öv meg bennünket teljes biztossággal

Egger díjjutalmazott

MELL-PASTILLÁI

Számtalan hálaírat tanusodik arról és senki el ne mulassza idejekorán ezek használatát. Kaphatók 25, 50 kros és 1 ftros eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógytárában, valamint az Egger A. fia cég gyógyszerkölönlegességi gyárában. Bécs, Nussdor. f.

Kapható Selmezbányán: Sztankay Ferenc és Margocsy János gyógyserkezéknél. Korponán: ifj. Eisert Pál gyógyserkezélnél. Ipolyháza: Berko István gyógyserkezélnél.

PICCIN ALAJOS

órász

Selmezbánya, alsó-utca, Söltz- ezelőt Pfeifer-féle ház.

Bátorodik a helyi s vidéki nagyrdeim közönségnek becses tudomására hozni, miszerint nagyobb s oleső bevásárlások által

zseb-, inga-, fali-s ebresztő-óra raktárát

a legdsinabban kiegészítette, annyira, hogy képesnek érzi magát a legnagyobb igényeknek is megfelelni s minden versenyyel szembeállni.

Ebresztő órák 2 ft. 3 ft. 3 ft. 40 kr. s (5) j. bll.

Minden óráért 5 évi jótállást vállalok.

Egyedüli műhely lényegesebb javítások kivételére, ellátva minden, az új szerkezethez szükséges, gépekkel s eszközökkel, miről a n. é. közönség bármikor meggyőződést szerzhethet.

Midőn a n. é. közönséget a közelgő karácsonyi ünnepek s új év alkalmából kinalkozó igen kedvező bevaárlásra figyelemreztetni s becses megbízásainak legpontosabb, leglelkismeretesebb s legutányosabb teljesítéséről biztostani, bátorodom: eszedem minél több igénybe vételre.

MÁRIACZELLI
 háshajto labdnások
 (pilulae laxantes mariz.)
 Aranyos anyagokból mentes, kellemes szagú szer, nem szokatlant, rugalmas és az emésztő rendszerre hatástalan, miről a nagy kedveltség, szilks körülményben, és nagy mennyiségben is használható. 6 óra és szilks hatásos szilks- és hállalámmentes. A mellékelt végjegy a valódiság bizonyítéka.
 Egy doboz ára 20 kr., két doboz 30 dobozzal 1 ft. A jótállat 12 évig tart. Helyes, harmadik postai szállítással együtt egy doboz ára 1 ft. 20 kr., 2 doboz 2 ft. 20 kr., 3 doboz 3 ft. 20 kr.
 MÁRIACZELLI C. gyógy-zerkez. Krimstadin (Morvaország)
 Az alkoto részek: apthillioszén, vanill, boros, szilks szerkeztetésben kapható.

Fűszer-, anyag- és festékárú kereskedésükbe
 13—15 éves, a magyar, német- és tót nyelven kívül némi középiskolai képzettséggel bíró **tanulót keresünk**
Sommer A. J. özv.

Valódi
Gyógyhatású Malaga-Sect
 a klosternebuergi es. k. borvizsgáló intézet nyilatkozata szerint
Igen jó, valódi malaga
 kiváló erősítő szer gyengélkedők, betegek, betegségből felépülők, gyermekek stb. számára, **vérszegénység és gyomorgyengedések** elleni kitünő hatással, kapható $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ eredeti palaezokban, **törv. lepecsételt végjegy alatt a**
VIÑADOR
 spanyol bormagykereskedésben **BÉCS, HAMBURG.**
 Eredeti árak **2 ft 50 és 1 ft 30 kr.** Gyógyhatású malaga, fehér $\frac{1}{2}$ palaez **2 ft.**, $\frac{1}{4}$ palaez **1 ft 10 kr.** Továbbá **különböztetű igen finom kultúrdi borok, eredeti palaezokban, eredeti árak mellett és poharakban is kaphatók.**
 Selmezbányán kapható: **Károly S. G. nál** szálloda és vizadó, **Marcellus Gyula** kereskedésben, **Walther testvérek** uztrakádjában.
 A VIÑADOR végjegy tekintetbe veendő s csak ez esetben vallható el az abszolút valódiság és jószág iránti jótállás.

Komoly intelem
 mindazoknak szól, kik még nénesnek biztostási kötvény birtokában kölesen felvételre vagy hagyatékul a családnak (miután egy biztostási kötvény lézspézn értékű l'bir), eladósodott hazulajdonsoknak és földbirtokoknak különösen ajánlatbó, miután esetleges régiómi ellalalozásnál a biztostított tőke kifejezések által a hatamaradottak az ingatlan (tér nélküli birtokbá lépnek; igen szilkses új házaspárok számára, a házastárs és a gyermekek feltelen ellátására, végre biztostított vagy le-tétül, valamint üzletársaságnál kölesönös biztostítottul igen jól használható.
 Az életbiztostási kötvény minden este a legbiztostabb, legtakarékosabb és legjobb pénzbefektetési papír és emélfogva minden takarékpénztár él helyezendő.
 Mily módon lehet ilyen kötvényt legezdszerűben és legkényelmesben megszerezni, az szóval vagy irásbellel teljes discretio és feltelen megbízhatóság mellett, kárpótlás nélkül meg tudható:
„KLEIN” biztostási fűfelügyelőnl
Bécs, II. Öb. Donaustrasse 59.
 Minden jelzői és személyi hitelügyeletben ingyen felvilágosítás.
 Hivatalos órák 3-tól 5-ig.

Mindenemű vízkór, valamint utóbbjai ellen
 ugyanint: sárgaság, here- és hólyagvurut,
 légzési nehézségek, májba stb.
 a legjobb szer a híres
HYDROPSIN
 (orvosok által ajánlva.)
GROBSTEINS See-Apotheke
 Curort-Gmunden Ober-Oesterr.
 Egy palaez ára utasítással 1 ft, csomagolással 1 ft 20 kr.